

PM 2011:143 RVI (Dnr 001-1424/2011)

Ny instansordning för VA-målen (SOU 2011:53)

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid 15 oktober 2011

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen "Ny instansordning för VA-målen" (SOU 2011:53) hänvisas till denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

Regeringen beslutade 9 december 2010 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att analysera verksamheten vid Statens VA-nämnd och utreda förutsättningarna för att de nya mark- och miljödomstolarna eller annan domstol jämte en eller flera länsstyrelser kan överta nämndens prövning enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. I betänkandet presenteras förslag på hur de mål som Statens VA-nämnd prövar, vid en avveckling av nämnden, skulle kunna föras över till landets länsstyrelser och Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Vatten AB. På grund av kort remisstid har stadsbyggnadskontoret ombetts inkomma med kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret har inte några invändningar mot förslagen i det remitterade betänkandet utan tillstyrker dessa.

Exploateringsnämnden ser positivt på förslaget att överföra de mål som VA-nämnden prövar till landets länsstyrelser samt till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är positiv till förslaget att VA-mål ska handläggas av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

Stadsbyggnadskontoret anser sig inte ha något särskilt att erinra i denna fråga. Dock ser det positivt på att den nya instansordningen för prövning av VA-mål i stort överensstämmer med den sedan 2 maj 2011 gällande prövningsorganisationen för fastighetsmål, miljömål och mål enligt plan- och bygglagen.

Stockholm Vatten AB tillstyrker förslaget i sin helhet.

Mina synpunkter

Jag ser positivt på förslaget att överföra de mål som VA-nämnden prövar till landets länsstyrelser samt till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Det system vi har i dag bäddar för mer administration och resurser samt att prövningsförfarandena kan se olika ut. Att länsstyrelserna och Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt tar över uppgifter från mindre specialdomstolar som VA-nämnden borde medföra en mer enhetlig struktur för olika former av prövningar. Jag tycker att detta är ett steg i rätt riktning för att få ett effektivare prövningsförfarande i Sverige.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Ny instansordning för VA-målen” (SOU 2011:53) hänvisas till denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 29 september 2011

PER ANKERSJÖ

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Ny Instansordning för VA- målen, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

I det fallet nämnden läggs ned och dess verksamhet flyttas är det viktigt av att resurser tillförs de myndigheter som tar över VA-nämndens arbete så att VA-målen även i fortsättningen ska kunna hanteras på ett kompetent och effektivt sätt och så att väntetiden för avgöranden inte förlängs.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Karin Wanngård*, *Roger Mogert* och *Karin Ehlin Kolk* (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Regeringen beslutade 9 december 2010 att tillkalla en särskild utredare med uppgift att analysera verksamheten vid Statens VA-nämnd och utreda förutsättningarna för att de nya mark- och miljödomstolarna eller annan domstol jämte en eller flera länsstyrelser kan överta nämndens prövning enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. I betänkandet presenteras förslag på hur de mål som Statens VA-nämnd prövar, vid en avveckling av nämnden, skulle kunna föras över till landets länsstyrelser och Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholm Vatten AB. På grund av kort remisstid har stadsbyggnadskontoret ombetts inkomma med kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har inte några invändningar mot förslagen i det remitterade betänkandet utan tillstyrker dessa.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2011 att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 juli 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret ser positivt på förslaget att överföra de mål som VA-nämnden prövar till landets Länsstyrelser samt till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

Det system som vi har i Sverige med många olika specialdomstolar innebär sannolikt mer administration och resurser samt att prövningsförfarandena kan se olika ut. Sammantaget så finns det negativa konsekvenser av att ha många olika små specialdomstolar jämfört med att ha samlade prövningsorgan. Att befintliga prövningsorgan som Länsstyrelserna och Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt tar över uppgifter från mindre specialdomstolar som VA-nämnden medför sannolikt en mer enhetlig struktur för olika former av prövningar. Exploateringskontoret anser därför att SOU:s förslag att ta bort en liten specialdomstol som VA-nämnden är ett steg i rätt riktning för att få effektivare prövningsförfarande i Sverige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2011 att som svar på remissen överlämna och åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av Katarina Luhr m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 juli 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget att va-mål ska handläggas av Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt och föreslår därför att miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker remissen.

Va-målen särskilda karaktär samt att de är förhållandevis få till antalet talar för att målen bör hanteras av endast en domstol eftersom denna domstol då får goda möjligheter att bygga upp en lika god kompetens som va-nämnden. Förvaltningen anser att mark- och miljödomstolens sakkompetens inom miljö- och hälsoskydd härvid kan bli till fördel eftersom LAV numera även omfattar miljöskyddsfrågor. Förslaget att låta länsstyrelserna handlägga taxerelaterade avgiftsfrågor framstår som ändamålsenligt eftersom länsstyrelserna redan idag, och sedan lång tid, handlägger den typen av frågor inom andra lagstiftningsområden.

Ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt är det ofta bättre med allmänna va-lösningar än enskilda avloppsanläggningar. Enligt nu gällande regler kan en enskild fastighetsägare ansöka hos Va-nämnden och begära att fastigheten ska inordnas i ett verksamhetsområde. Utredningen föreslår att en sådan fråga framöver ska prövas av mark- och miljödomstol efter stämning. Vid ansökan om stämning ska en prövningsavgift erläggas. Medan Va-nämnden i stor utsträckning ägnar sig åt materiell processledning i sina mål, kommer rättegångsbalkens processuella regler att gälla i domstolen. Detta kan medföra att enskilda i högre utsträckning behöver anlita juridiskt ombud för att föra sin talan. Sammantaget kan dessa förhållanden enligt utredningen medföra att enskilda avstår från att få sin sak prövad, vilket i förlängningen kan vara till nackdel ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Trots detta anser förvaltningen att fördelarna med förslaget överväger dess nackdelar och tillstyrker därför remissen.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

I den mån kontoret hanterar VA-frågor sker det i detaljplanering i form av reglering av det verksamhetsområde inom vilket vattentjänster skall ordnas. För att utföra denna uppgift inhämtas kunskap från Stockholms Vatten AB, huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i bl.a. Stockholms stad.

Statens VA-nämnd handhar mål gällande tvister om vatten och avlopp, t.ex. avgifter. Då kontoret inte har någon del i fastställande av avgifter, inte är stadens VA-huvudman och därmed inte part i VA-mål har det inga besvärärenden som behandlas av VA-nämnden. Kontoret anser sig därför inte ha något särskilt att erinra i denna fråga. Dock ser kontoret positivt på att den nya instansordningen för prövning av VA-mål i stort överrensstämmer med den sedan 2 maj 2011 gällande prövningsorganisationen för fastighetsmål, miljömål och mål enligt plan- och bygglagen. Den föreslagna förändringen av instansordningen för VA-mål torde bidra till att överskådligheten av behandlingen av alla ovanstående ärendetyper och VA-mål ökar.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten AB:s tjänsteutlåtande daterat den 6 juli 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten AB tillstyrker förslaget i sin helhet.

RESERVATIONER M.M.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Katarina Luhr m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande:

Statens VA-nämnd är en liten men enskild myndighet. Om nämnden läggs ned och dess verksamhet flyttas är det viktigt av att resurser tillförs de myndigheter som tar över VA-nämndens arbete så att VA-målen även i fortsättningen ska kunna hanteras på ett kompetent och effektivt sätt och så att väntetiden för avgöranden inte förlängs.